Ad №ro: 21.

DODATEK
DO
GAZETY KORRESPONDENTA

Z WARSZAWY DNIA 14. MARCA ROKU 1800. w PIĄTEK.

z Paryża dnia 25. Lutego.

Wypis z Listu Generała Brune z Vannes dnia 20. Lutego.

„Rapporta które ze wszystkich Departamentow bywszey *Bretanii* odbieram, są nader zaspokaiaiącemi. Szuani składaią broń która ze wszystkich stron do składow przybywa. Armaty dowodczy *Georges* iuż się tu znayduią. Za sześć dni *Georges* uda się do *Paryża*, i tylko zakończenie ostateczne rozbroienia spoźnia iego podroż. Ci wszyscy którzy przez samych szefow utrzymywanemi i uzbroionemi byli, składaią swoie oręże, a każdy szef odsyła ie do wyznaczonych składow. Generał brygady *Dutang* dowodzący na puł-wyspach *Rhuis* i *Quiberon*, rozkazał w tych dniach przeyrzeć wyspę *Houat*. Zabrano tam szlop *Angielski* od 12 beczek, oraz ammunicye, strzelbę i pakę z szkaluiącemi dziennikami drukowanemi w *Londynie*. (podpisano) *Brune*.

Podług niektórych doniesień z Zachodnich Departamentow, zdaie się, iż tam spodziewane ieszcze iest wylądowanie *Moskalow* znayduiących się w *Jersey*, i że zechcą wysieść w okolicach *Port-Malo*, gdy nasze woyska przeydą do Departamentu *Morbihan*.

Dnia 24 Pierwszy Konsul wraz z ministrem związkow zewnętrznych Obywatelem *Talleyrand* oddał wizytę Pani *Helvetius* w *Auteuil*.

Gwardya Konsulow, Garnizon *Paryzki* i wiele innych korpusow, które powrociły z *Wandei*, odprawiły dziś rewią.

Donoszą z *Nantes* pod dniem 18. iż tam oczekuią na kilka tysięcy konskrypcyinych i zbiegow Szuańskich, którzy wcieleni będą do Pułbrygad. Wielu iuż przybyłym dano wszelkie wygody iako ludziom składaiącym siłę zbroyną. Generał *Brune* iest także w tym mieście na powrot spodziewany.

Imiona szefow Szuańskich, którzy oddali broń w *Mortagne* są następuiące: *Philibert*, *Chandelier*, szefowie Legionow; *Odouard-Saint-Paul* Adjutant Major; dway bracia *Dubuat* nazwani *Rainfrois* szefowie batalionow; *d'Hesber* nazwany *Cezar* Major; *Marin Allard* nazwany *Fidelle* Kapitan; *Chevessaille* nazwany *Alexander* Hrabia *de Touvois*; Szefowie i ich żołnierze zaprowadzeni byli do *Alençon* i eskortowani przez strzelcow Republikanckich.

Napis *Dziesiąty Sierpnia* nie został z Pałacu *Thuilleries* zdięty, iak wprzód mowiono, lecz tylko przeniesiono go na inne mieysce (*Przyiaciel Praw.*)

P. *Marcartney* sekretarz legacyi *Amerykańskiey w Hadze*, przybył do *Paryża*, gdzie sprawować będzie urząd sekretarza Kommissyi umocowaney do powrocenia pokoiu pomiędzy temi dwoma Rządami.

Dnia 26. Lutego.

List z *Alicante* pod d. 8 Lutego pisany, a w Dzienniku *le Publiciste* umieszczony, zawiera co następuie:

„Przez statek z *Algieru* przybyły, dowiaduiemy się, iż w tym mieście odebrano rozkaz W. Sułtana, ażeby wypuszczono na wolność wszystkich więźniow i niewolnikow *Fran-*

cuzow i posłano do *Paryża* osobę, ażeby upraszała Rząd *Francuzki* o wysłanie do *Algieru* pełnomocnika dla traktowania tam o pokoy z W. Sułtanem i Regencyą. "

Zdawało się być prawdą, wyraża bywszy *Redaktor*, iż w samey rzeczy prowadzono do *Paryża* dowodzcę szuanow *Frotté* wraz z jego wyższym sztabem, gdy na dniu 1[illegible] przywieziono rozkaz Generała *Lefebvre* do *Verneuil*, ażeby złożyć kommissyą woienną. Autentyczne listy zapewniaią, iż *Frotté* i iego wspolnicy rozstrzelanemi zostali.

W okolicach *Wandeyskich* naywiększa panuie spokoyność. Kolumny mieyscowe i woyska liniowe od rostropnych kommenderowane Wodzow, odbywaią częste marsze i zapobiegaią wszelkim kupieniom się złoczyńcow iacyby się ieszcze znaleść mogli. Generał kommenderuiący nie dopuszcza ażeby czyniono naymnieysze wymowki Insurgentom ktorzy do domow swoich wracaią, czuwa nad bespieczeństwem wszystkich i żadnych ostrożności nie zaniedbuie ażeby wszelkiemu odnowieniu buntow odiąć pozory. (*Przyiaciel Praw.*)

Na wczorayszey sessyi Trybunatu *Andrieux* podał Rapport względem proiektu do Prawa zamykaiącego Listę Emigrantow. Kommissya osądziła dwa pierwsze artykuły za niepotrzebne, i żądała ażeby proiekt w ieden artykuł był ułożony; atoli proponuie ażeby się kreskowano na iego przyięcie. Po krotkim rozstrząśnieniu Trybunat uchwalił odłożenie proiektu

Rząd przełoży wkrotce ciału Prawodawczemu proiekt powszechney organizacyi sądownictwa. W tym proiekcie Trybunat kassacyiny będzie obiętym.

W ministerium interessow wewnętrznych porobiono liczne odmiany. Pięć wydziałow zamieniono na trzy, a w każdym liczba urzędnikow znacznie zmnieyszona.

Nazwiska *Madame, Mademoiselle*, stały się znowu *Francuzom* właściwe. *Buonaparte* używa ich bez rożnicy w rozmowach poufałych, i w zapraszaiących biletach. Grzeczność *Francuzka* oddawna utrzymywała, iż kobiety nie używaiąc praw obywatelskich, nie mogły być nazywane obywatelkami, i że procz tego tytuł ten miał w sobie nieprzyzwoitość, iż nie można było rozroźnić mężatki od panny, lecz żadna władza nieśmiała tak ważney rozwięzywać trudności. Potrzeba było *Alexandra*, ażeby przeciął ten węzeł *Gordyiski*.

W Dziennikach naszych znayduiemy krotki zbior zdarzeń w kraiach buntami Rojalistow wsławionych. Od roku 1793. mnostwo wieśniakow z licznych okolic zebranych, attakowali w iednymże czasie miasta *Faouet*, *Guémenée*, *Pontivy*, *Lominay*, *Auray*, *Vannes*, *Roche-Sauveur*, *Pontchateau*, *Savenay*, *Guerande*, i wkrotce potym samo *Nantes*. To powstanie potłumione zostało w *Bretanij*, a wszystkie iego siły przeniosły się za *Loirę*. *Wandea* wzięła na siebie postać groźną i woienną; Armie *Wandeyskie* poraziwszy bataliony dowodzone od G. *Santerre* bywszego piwowara *Paryzkiego* i innych Generałow bez doświadczenia, przyprawiły Rząd o tyle niespokoyności, iż przesyłał pocztą bitnieysze woyska. Armia *Moguncka* zadała buntownikom naywiększe ciosy pod dowodztwem Generałow *Aubert Dubayet*, *Kleber*, *Marceau*, i *Canclaux*, lecz ostatni odwołanym został w momencie swoich pomyślności, a Armia Rojalistow przeprawiwszy się przez *Loirę*, przeszła zwycięzkim krokiem *Bretanią*, gdzie dowodził *Rossignol*; ten Generał kommenderuiący sam się do swoiey niezatności przyznaiąc, był całkowicie zniesiony w *Entrain-Pontorson i Dol*. W pierwszym mieyscu przeszło 4 tysiące ludzi zabrano i wycięto. Miasto *Rennes* przez ośm dni całe było w zamięszaniu, i gdyby nieprzyiaciel był śmielszym, *Bretania* byłaby iuż utracona. W departamentach *Morbihan i Finisterre* zaledwie znaydowały się dwa bataliony. *Rennes*, *l'Orient*, *Port-Louis*, *Quimper*, a nawet i

Brest, bliſkiemi były doſtania ſię Rojaliſtom. Lecz dla niezgody ſzefow nieudało ſię Rojaliſtom opanować *Grandville*. Niedoſtatek mieysc na założenie magazynow i ſzpitalow, nieſkończona liczba kobiet idących za armią, niecierpliwość *Wandeyczykow*, ktorzy nieznaydowali iuż ſposobow w ſwoich polach na pokrzepienie ſię po trudach i uleczenie z ran odebranych, przymuſiły tę zwycięzką armią wrocić ſię nazad do *Piktawiy*. Zoſtawiła przez to czas Republikanom do połączenia ſię, a odtąd Rojaliści pobici w *Angers*, znieſieni w *Mons*, zniszczeni w *Saveray*, bez nadziei i ſposobow przeyścia przez *Loirę*, rozeszli ſię po polach *Bretanij*; tak znikneła ta ogromna armia, ktora przy lepszey karności i ſtyrze, mogłaby była zadać cięžkę ranę, a może i zagubić Rzpltą.

Szefowie ktorzy unikali tych nieszczęść, zebrali kupy kontrabandyſtow od ſtrony *Vitré* i *Laval*, pod imieniem *Szuanow*. To imie pochodziło od dwoch braci zowiących ſię *Chouan*, ktorzy byli ich dowodzcami. Liczba ich pomnażała ſię niedobitkami *Wandeyczykow*, ktorzy za czaſow swoiey chwały niechcieli ich do swoiey armij przyimować.

Dufay był naypierwszym ktory w Departamencie *Morbihan* przywłaszczył sobie tytuł Generała armij Krolewſkiey. Ku końcowi roku 1793. w okręgu *Grandchamp* kazał rozſtrzelać dwoch obywatelow, a nakoniec sam zoſtał rozſtrzelanym od woyſka pod kommendą G. *Canuel*.

Po tym pierwszym ſzefie naſtąpił *Puisaye* exgenerał Federaliſtow, *Boutidoux* bywszy członek konſtytucyiny, *Bouillainvillers*, *Labourdonnaye*, *Comartin* i inni niżsi agenci. Umocowani inſtrukcyami *Anglij*, ułożyli i wprowadzili nawet organizacyą insurrekcyiną w *Bretanij*, gdy tym czasem *Charette* i *Stofflette* zaymowali lewy brzeg *Loiry*, a *Scepeaux* kray *Nanteńſki*.

Węgielny kamień tey powtorney insurrekcyi położony był w pobliſkości małego miaſta *Lominay*; w iedney wiosce odprawiło ſię pierwsze poſiedzenie insurrekcyine; *Boutidoux* był iego ſekretarzem, ale odkryte ich układy zniszczone były od woyſk Republikanſkich ktore zabrały ich wſzyſtkie papiery.

Mieszkańcy Zachodni zebrawszy ſię na Zgromadzeniach pierwiaſtkowych, poczynili rozmaite wybory podług rozmaitych ſwoich ſkłonności, lecz zazdrość i nieukontentowanie wzmogło ſię pomiędzy partyami, taki ſtan rzeczy bliſkim ieſt woyny domowey. Wieśniacy ſprzykrzywszy ſobie na nowo ſurowość rewolucyiną, podali niechętnym pomyślną porę; podziały Departamentowe były prawie wszyſtkie zachowane w podziałach kommend; *Boulainvilliers* otrzymał kommendę w Departamencie *Morbihan*, *Boishardy* w Pułnocnych brzegach; *Scepeaux* niższey *Loiry* *Puissaye* w *Ille* i *Vilaine* oraz naywyższą kommendą w *Bretanij*, każdy Dyſtrykt ſtał ſię dzielnicą, każdy kanton, okrąg i parafia miały swoich Kapitanow ktorzy formowali swoie kompanie z Rekwizycyoniſtow i nieukontentowanych mieszkańcow. Tym ſposobem z zgromadzenia pewney liczby kompaniow formowało ſię woyſko szefa kantonu, z tego formował ſię okrąg ſzefa Dywizyi, ten zoſtawał pod kommendą Generała, ktory odbierał rozkazy od Generała kommenderuiącego. Oprocz tego rzędu szefow woyſkowych, do każdego znacznieyszego dowodzcy przydano wydziały czyli rady pełnomocne, te zaś odbierały zlecenia od naywyższey Rady woienney, ktora utrzymuiąc związki z zewnętrznemi i wewnętrznemi sprzymierzeńcami, miała sobie powierzony powszechny ſtyr intereſſow, układanie planow attaku i obrony, i utrzymywanie iedności w operacyach. Procz tego uformowano nieiaki rodzay kompaniow poſiłkowych z wyboru woyſka złożonych z dezerterow od obbych korpusow. Taka była organizacya insurrekcyina Departamentow zachodnich pod imieniem armiow *Andegawſkiey*, *Piktawſkiey*, *Bretańſkiey* i *Normandſkiey*, ktorych granice sama tylko zazdrość ſtawiała, a ta zazdrość ſzefow zawsze ich do upadku wiodła. Mowili oni iż walczą za iedność, lecz byli nader dalecy od ſtwierdzenia tego prawidła przez swoie poſtępowanie.

z Bruxelli dnia 25. Lutego.

Miaſto *Diest*, ktore bliſko od 13 mieſięcy zoſtawało w ſtanie oblężania pomimo wszyſtkich reklamacyow posyłanych w tey mierze do dawnego Dyrektoryatu, otrzymało nakoniec, iż ten srzodek woienny zoſtał cofnionym.

Dziewięć Departamentow bywszego *Belgium* podzielone zoſtaną na dwie Prefektury, ktorych głownemi mieyscami będzie *Leodium* i *Bruxella*. Pomiędzy Prefektami wymieniaią Ob. *Thibaudeau*, iednego z naywymownieyſzych ludzi we *Francyi*, ktory miał być deportowanym 18 Fructidora, i bywszego Xcia *de Liancourt* niegdyś członka konſtytucyinego, ktory niedawno powrocił z *Ameryki*.

z Ulm dnia 24. Lutego.

Osoby ktore ſiedzą w zamku *Asberg* miały w zamiarze rewolucyonować *Szwabią* i przyłączyć ią do *Szwaycaryi*.

Na dzień 26 ſpodziewany tu ieſt G. *Kray*. Fortecę tuteyszą mocno w żywność opatruią. Arcy-Xiążę *Karol* mieszka ieszcze w zamku *Donaueschingen*. Dla ſłabości zdrowia prze-

ieżdża się tylko lub bawi się graniem na fortepianie i czytaniem książek.

z Augsburga dnia 25. Lutego.

Ekwipaże polowe G. *de Kray* przybyły dnia wczorayszego do tego miasta z *Tyrolu*, w *Donaueshingen* przygotowane iest dla tego Generała mięszkanie w domu pocztowym.

Donoszą z *Lintz* pod d. 20, iż Xże Kondeusz znayduie się zawsze w tym mieście z główną swoią kwaterą, a armia iego spokoynie na swoich stanowiskach zostanie.— P. *Paget* minister *Angielski w Neapolu*, przeieżdżał d. 24 przez *Munich do Włoch*.— G. *Liptay* umarł w *Padwie* d. 17. t. m.

z Stutgardu dnia 27. Lutego.

Odbieramy wiadomość z *Bregentz* pod dniem 23. iż woyska Cesarskie otrzymały nagły rozkaz do zgromadzenia się; z tego domyślaią się rychłego rozpoczęcia krokow nieprzyiacielskich; Z *Kempten* doniesiono, iż dnia 24. słyszane było mocne strzelanie z armat od strony *Woralbergu*, a 25. rozeszła się wiadomość, iż w okolicach *Koiru* Francuzi przez *Ren* przeprawić się usiłowali.

Generał *Petrasch* dowodzi w *Woralbergu* i *Gryzonach*. Generałowie Baronowie *de Kospoth i de Spork* maią kommendę nad woyskiem zaymuiącym prawy brzeg jeziora *Konstancyeńskiego i Renu* aż do *Szaffuzy*, Generał *Nauendorf* iest na czele woysk od *Szaffuzy* aż poniżey *Bazylei*. Generał Hr. *de Meerfeld* z korpusem swoiego woyska ma oko na stary *Brisack i Kehl*. Generał *Starray* ma kommendę zacząwszy od *Filipsburga* aż do okolic *Frankfurtu*. Armia Cesarska iest w wielkim komplecie, a żołnierze prawie całkiem nowo ubrani.

z Stutgardu dnia 1. Marca

Kanonada na dniu 24 p. m. w okolicy jeziora *Konstancyeńskiego* słyszana, pochodziła z attaku iaki *Francuzi* i *Szwaycarowie* przypuścili w celu allarmowania *Austryakow* pomiędzy *Balsers* i *Vadutz* na granicy kraju *Gryzonow*. Skutkiem attaku tego było, iż woyska powyżey jeziora *Konstancyeńskiego* nad *Renem* stoiące rownie iak milicye *Voralbergu* odebrały rozkaz bydź gotowemi na pierwsze hasło.

W tymże dniu *Francuzi* przypuścili także attak naprzod od *Brisach i Bazylei*. Te iednak poruszenia zdaie się iż samo tylko rozpoznawanie w zamiarze miały.

Od niższego Renu dnia 28 Lutego.

Donoszą z *Belgium*, iż wszystkie brygady rozstawione w połączonych Departamentach zostały posłane do *Flandryi*, a kawalerya ściąga się do *Zelandyi*. Rownież woyska *Francuzkie* i *Batawskie* garnizonowe ku tymże postępuią brzegom.

O B W I E S Z C Z E N I E.

Kommissya wspolna przez Nayiaśnieysze dwa Dwory Cesarskie i Krolewsko-Pruski do upadłych sześciu Bankow, to iest: UUr: Piotra *Teppera*, Karola *Schultza*, Fryderyka *Cabrita*, Prota *Potockiego*, Macieja *Łyszkiewicza*, i Dawida *Heyzlera* wyznaczona.—

WMci niewiadomemu i żadnego prawa do skryptu przez niegdy W. Karola *de Tomatys* JW. *Moszyńskiemu* na summę czerw: złł: 12,600. pod dniem 16. miesiąca Grudnia R. P. 1780. w Warszawie wydanego, i pod tymże dniem przez Ur. *Kabrego* do zapłacenia akceptowanego i iuż zapłaconego, nie maiącemu, a mieć onę rozumieiącemu posiadaczowi z osoby — nakazuie, abyś za tygodni ośm czyli w ten czas gdy ta sprawa z Regestru przyzwoitego do sądzenia przywołana będzie, przed sądem teyże Kommissyi w mieście Warszawie w domu Tepperowski zwanym agituiącey się, osobiście, lub przez prawnie umocowanego pełnomocnika stawił się, a to na popieranie wierzycieli do maiątku Ur. Fryderyka *Kabryta* bywszego Bankiera ubiegaiących się, tudzież wyznaczonych przez tęż Kommissyą massy tegoż Bankiera Administratorow i Prokuratora na rzecz teyże massy czyniących powodow, którzy stosuiąc się do prawa oraz Dekretu sądu swego między powodami a stronami niegdy W. Karola *de Tomatys* zapadłego pozywaią WMci do widzenia i przysłuchania się o to: abyś WMość i skrypt powyższy i prawo iakie do niego mieć się rozumiesz w sądzie okazał, który skrypt iako opłacony, i prawo iako żadne uchylić i za niebędące uznać, a w przypadku gdybyś WMość pomienionego skryptu niezłożył, i prawa do niego nieokazał, lub nie stanął, tedy skrypt wspomniony z WMci prawem do niego mieć rozumianym uchylony zostanie.— Zaczym pozwany w czasie powyższym ma się stawić: Albowiem czyli się stawi lub nie? wszelako na terminie z ninieyszego zapozwu przypadaiącym wyrok zaoczny następować będzie. — *Dan w Warszawie w Kancellaryi teyże Kommissyi dnia 4. Marca* 1800.

(L. S.) W. Lalewicz S. K. B. Regent. *mpr.*

D O N I E S I E N I A.

Na dniu 21. Marca r. b. o godzinie 2. po południu na S. Krzyskiey Ulicy sub Nro 1337. przed pomieszkaniem niżey podpisanego Land-Rata para koni ordynaryinych z wozem, ktòre we wsi Zwolskie zwaney w Dystrykcie Warszawskim sytuowaney, złodzieiom odebrane zostały, plus offerenti sprzedane bydą, o czym publiczności się donosi.— w Warszawie dnia 2. Marca 1800. *v. Kahle.*

Wieś Dubicze murowane, nad rzeczką Orlanką, o 37. Gospodarzach, z 2. karczmami, z młynem, foluszem, i obszernym Borem, od miast Kleszczel, i Orli o mile, od Białegostoku mil 6 — Wieś Sobotka, nad rzeczkami Orlanką i Białą, o 20tu Gospodarzach, z Dworem porządnym, wygodnym, i w położeniu miłym, od Bielska milka, od Białegostoku mil 4. Obie w Podlasiu, i kreysie Bielskim, tudzież obie do przedania, lub zadzierżawienia, na kilka Tryieniow. Zyczący nabycia, może się udać o dokładnieyszą wiadomość, w Warszawie do mieszkaiącego na Zieloney ulicy Nro 2070. przy Bramie po prawey ręce, a w Białymstoku, do W. Humnickiego, Adwokata przy Regencyi tameczney,

Zginęły dwa silarne lichtarze blisko dwa funty ważące, oznaczone literami J. G. S. ktoby o nich wiedział, i raczył donieść na Długą ulice do Kantoru Loteryi Klassyczney Berlińskiey, odbierze w nadgrodzie Talarow 6.

Pewna osoba posiadaiąca ięzyki Francuzki, Niemiecki, Polski i Moskiewski, umie arytmetykj, géografią, historyą i muzykę, życzy sobie mieć funkcyą za Guwernera przy dzieciach, lub za Komisarza, ktoby potrzebował sobie przyiąć tę osobę, niech raczy posłać na Swięto-Jerskę ulicę, w kamienicy Pani Gruszkowski Nro 1767. na drugim piętrze, wszelką informacyą odbierze.